

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/106884,Stanislaw-Grzesiuk-Boso-ale-w-ostrogach.html>

KL: Gusen 1 9.11. 87. Häftlings-Nr. 11229
-842a P

Häftlings-Personal-Karte.

Fam.-Name: <u>Grzesiuk</u>	Überstellt	Personen-Beschreibung:
Vorname: <u>Stanislaw</u>	am: _____ an KL.	Größe: <u>177</u> cm
Geb. am: <u>6.5.18</u> in <u>Małków</u>	am: _____ an KL.	Gestalt: <u>schlank</u>
Stand: <u>led.</u> Kinder: <u>-</u>	am: _____ an KL.	Gesicht: <u>oval</u>
Wohnort: <u>Lublin</u>	am: _____ an KL.	Augen: <u>blau</u>
Strasse: <u>Długa 14</u>	am: _____ an KL.	Nase: <u>geradig.</u>
Religion: <u>rk.</u> Staatsang.: <u>Polen</u>	am: _____ an KL.	Mund: <u>klein</u>
Wohnort d. Angehörigen: <u>Mutter:</u>	am: _____ an KL.	Ohren: <u>oval</u>
<u>Anna geb. Arboszkiewicz</u>	am: _____ an KL.	Zähne: <u>lückenh.</u>
<u>Warschau, Ratuszanska 10</u>	am: _____ an KL.	Haare: <u>schwarz</u>
Eingewiesen am: <u>26.5.40</u>	am: _____ an KL.	Sprache: <u>poln.</u>
durch: <u>Stapo Koblenz</u>	am: _____ an KL.	Bes. Kennzeichen: <u>keine</u>
in KL: <u>49.7.40 Da/17.8.40 Ma</u>	Gu	Entlassung:
Grund: <u>Arbeitsabgabe /28.1.41</u>	am: _____ durch KL.:	Charakt.-Eigenschaften: _____
Vorstrafen: <u>keine</u>	mit Verfügung v.: _____	Sicherheit b. Einsatz: _____
Grund:	Strafen im Lager:	Bemerkung:
	Art:	
		Körperliche Verfassung: _____

KL/54 43 - 800000

Karta rejestracyjna Stanisława Grzesiuka z KL Mauthausen-Gusen (źródło: Arolsen Archives)

ARTYKUŁ

Stanisław Grzesiuk. Boso, ale w ostrogach

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: EWA WÓJCICKA 06.05.2024

6 maja 1918 r. w Małkowie urodził się Stanisław Grzesiuk – bard Czerniakowa, autor książek pt. „Pięć lat kacetu”, „Boso, ale w ostrogach”, „Na marginesie życia”, oraz tekstów piosenek, m.in: „Nie masz cwaniaka nad warszawiaka”, „Ballada o Felku Zdankiewicz”, pieśniarz.

W 1920 r., mając 2 lata, przeprowadził się z rodzicami do Warszawy. Zamieszkali przy ul. Tatrzańskiej 10 (kamienica została zniszczona w czasie powstania warszawskiego). Rodzina żyła skromnie, nastoletni Stanisław jednocześnie uczył się wieczorowo i pracował w fabryce.

Po ukończeniu szkoły powszechnej przy ul. Czerniakowskiej 128, w 1934 r. rozpoczął pracę w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych w Warszawie. Zdał egzamin czeladniczy, zapisał się na kursy radiotechniczne, jednak ich nie ukończył.

Pięć lat kacetu

Gdy wybuchła wojna, pragnął wstąpić do Wojska Polskiego, jednak zamiaru tego nie zrealizował. Opuścił stolicę, ale wkrótce po jej kapitulacji powrócił. Utrzymywał się wówczas z włamań do zakładów przejętych przez okupanta. Należał również do organizacji podziemnej.

Grzesiuk został aresztowany w 1940 r. w czasie łapanki, chociaż już był wcześniej poszukiwany przez Niemców na skutek złożonego na niego donosu dotyczącego posiadania broni. Trafił na prace przymusowe w gospodarstwie rolnym w okolicach Koblenz. Za pobicie gospodarza i ucieczkę z miejsca pracy 4 kwietnia 1940 r. został osadzony w KL Dachau (numer obozowy 13987). Po kilku miesiącach - 16 sierpnia 1940 r. - przetransportowano go do Mauthausen-Gusen (43429).

W książce pt. „Pięć lat kacetu” napisał:

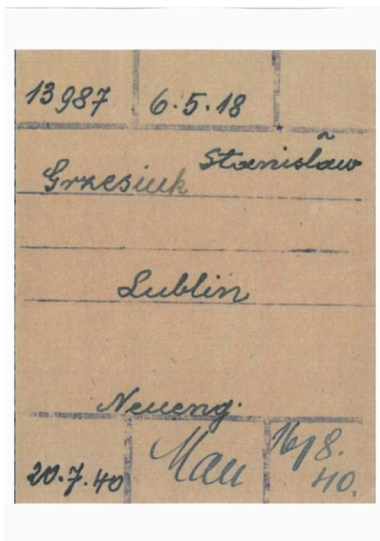
„W obozach koncentracyjnych starano się wszelkimi możliwymi sposobami zabić w człowieku wszelkie uczucia, upodlić go, zrobić z niego już za życia nieboszczyka”.

W obozie kupił za 400 papierosów bandżolę, przy jej akompaniamencie wykonywał dla współwięźniów piosenki warszawskiej ulicy.

W Mauthausen-Gusen przebywał do 5 maja 1945 r., tj. do wyzwolenia przez wojska amerykańskie.

Stanisław Grzesiuk (fot. z zasobu IPN)

Karta obozowa Stanisława Grzesiuka, pochodząca z zespołu: Zbiór „Ob” (akt obozowych i więziennych) zawierający fragmenty akt niemieckich wytworzonych przez kancelarie obozów i więzień lub urzędy związane z ich działalnością

No 13963 - 14000

No. Inw.	Imię	Przebieg	Wzrost	Waga	Temper.	ciężar	ciężar
13963	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13964	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13965	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13966	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13967	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13968	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13969	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13970	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13971	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13972	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13973	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13974	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13975	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13976	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13977	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13978	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13979	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13980	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13981	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13982	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13983	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13984	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13985	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13986	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13987	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13988	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13989	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13990	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13991	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13992	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13993	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13994	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13995	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13996	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13997	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13998	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
13999	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5
14000	Grzesiuk	Stanisław	172	65	37,5	13,5	13,5

Fragmety ewidencji obozowej KL Dachau. Pod numerem 13987 figuruje Stanisław Grzesiuk (druga kolumna, czwarty od góry). Dokument pochodzący z zespołu: Konzentrationslager Dachau/Obóz Koncentracyjny w Dachau

Häftlings-Personal-Karte

Imię: Stanisław, Nazwisko: Grzesiuk

Wzrost: 172 cm, Waga: 65 kg, Ciężar ciała: 13,5 kg

Temperatura: 37,5°C

Przebieg choroby: ...

Opis ciała: ...

Opis twarzy: ...

Opis włosów: ...

Opis oczu: ...

Opis nosa: ...

Opis ust: ...

Opis uszu: ...

Opis rąk: ...

Opis nóg: ...

Opis skóry: ...

Opis paznokci: ...

Opis zębów: ...

Opis włosów: ...

Opis oczu: ...

Opis nosa: ...

Opis ust: ...

Opis uszu: ...

Opis rąk: ...

Opis nóg: ...

Opis skóry: ...

Opis paznokci: ...

Opis zębów: ...

Karta rejestracyjna Stanisława Grzesiuka z KL Mauthausen-Gusen (źródło: Arolsen Archives)

Dalsze życie

Na początku lipca 1945 r. powrócił do Warszawy. W 1946 r. ożenił się z Czesławą Żórawską. Wstąpił do

Polskiej Partii Robotniczej. W 1949 r. ukończył kurs dla wicedyrektorów, następnie sprawował funkcje administracyjne m.in. w szpitalu przy ul. Chocimskiej 5 oraz ul. Anielewicza. W 1961 r. został radnym Warszawy.

Niestety, trudne warunki życia obozowego przyczyniły się do rozwoju gruźlicy płuc. Mimo podjętego leczenia oraz pobytu w sanatoriach Grzesiuk zmarł 21 stycznia 1963 r.

Jego książka pt. „Boso, ale w ostrogach” stała się kanwą musicalu wystawionego pod tym samym tytułem. Jego twórczość inspirowała również współczesnych muzyków.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ